

точното време

00:02, 04 ное 21, 3454

22

Изпращане на новина >

Изпратете вашите новини, сигнали и въпроси, свързани с коронавируса. В текст, снимка или видео.

"Дневник" публикува доклада на литературния историк проф. Милена Кирова от Софийския университет, посветен на Иван Вазов. На 22 септември се навършиха 100 години от кончината на класика и по този повод се състоя научна конференция, организирана от Института по литература при БАН, който ни предостави текста. Заглавието е на редакцията, оригиналното е "Иван Вазов и началата на модерната българска литература".

Понякога, докато преподавам българска литература от Освобождението до Първата световна война, прекъсвам лекцията, за да попитам студентите: А знаете ли кой пръв е написал творба в този жанр, или кой пръв критикува социалната действителност след Освобождението, или друг подобен въпрос, който съдържа представата пръв. Допреди десет години все се намираше някой да отговори, после студентите започнаха да гадаят, но напоследък просто мълчат. И тогава въведох нова тактика. Още на втората лекция ги предупреждавам: до края на този семестър, винаги щом попитам "кой пръв?", ще ми отговаряте "Вазов". Това, разбира се, не е точният начин да възпиташ един професионален литератор, но твърде точно изразява популярната употреба на Вазов.

Първенството на Вазов в изграждането на модерната българска литература е клише. Поне от времето на д-р Кръстев, който, в един от най-злостните текстове, посветени на него, твърди: "Иван Вазов е първият български писател след Освобождението, който [...] създаде в миниатюр цяла една литература [...] лека-полека обгърна всички литературни видове". Когато Вазов умира, това твърдение се превръща в аксиома; буквално на другия ден Гео Милев извиква в публичното пространство: "Преди Иван Вазов нямаше българска литература". И по-нататък: "Нему България дължи своята култура".

Навярно вече забелязахте с каква лекота младият поет смесва понятията литература и култура. Това показва, че поне до края на Първата световна

Филтър

[Ново](#) | [Четено](#) | [Коментирано](#) | [Препоръчвано](#)

Един французин – на път:
Магията Рогопи и пещерите в
прорязаната планина

00:00, 06 ное 21 / На път 0

Предизборен дебат: Как
основните партии виждат
съставянето на правителство

23:58, 05 ное 21 / Избори 2021 39

Цитат на деня: Когато стане
дума за Гешев, вие се сецате за
гъжендър идеологията.

22:58, 05 ное 21 / Цитат на деня 34

ВМРО-ДПМНЕ състави
мнозинство, за да вземе властта
в Северна Македония

22:12, 05 ное 21 / Свят 57

Фотогалерия: Световните
снимки на деня - 5 ноември

20:36, 05 ное 21 / Галерии 14

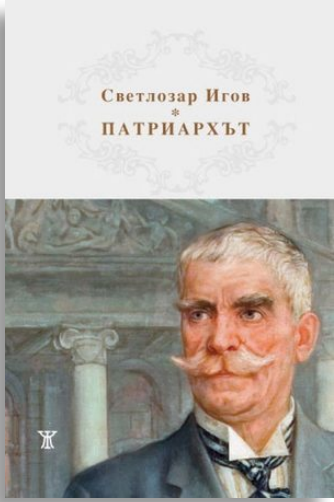
[Всичко от Ново >](#)

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#).

Иван Вазов е точният писател в точното време

пише с литературен размах на въображението, публицистиката и т.н.

С цялото си творчество и не по-малко със своята обществена дейност, включително като политик, Вазов изразява и дори въплъщава тези нагласи. Но когато - на 23 септ. 1921 г. - Гео Милев ги преекспонира в своите публични думи, той вече усеща, че смъртта на Вазов бележи края на тази епоха.

Светлозар Игов
и
ПАТРИАРХЪТ

Патриархът Иван Вазов 1850 - 1921

С ког **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Купете

Ние обаче ще се върнем назад, за да видим как младият Вазов е поставил нейното начало в България. На 31-годишна възраст той става председател и на практика основател на Пловдивското научно-книжовно дружество, сам редактира неговото списание, озаглавено "Наука", което ще бъде признато за "първото сериозно научно-литературно списание след Освобождението". Загребвайки цялата световна наука в едно списание с преобладаващо литературен характер, Вазов строи културна действителност върху основата на нейната изразимост чрез слово. "Записките" на З. Стоянов например се появяват в раздел "По науката и социологията".

Днес може да ни се стори, че този подход е опростявал потребността от научна култура в следосвободенска България.

Тогава обаче Вазов бил критикуван,

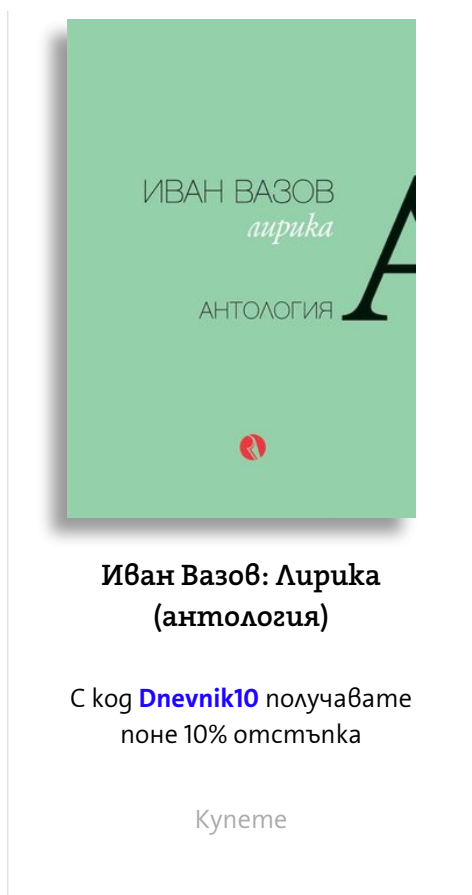
че публикува материали, предназначени "за малкото наши и образовани хора". Той обаче е с крачка напред, защитавайки модерността на европейската наука, която "така много се е разклонила и omnogovidila", че е невъзможно да бъде представена в едно списание; нужни са книги. **И тъй като книги няма, Вазов и К. Величков създават прословутата "Българска христоматия"** - изключителен пример за това как литературата и всички хуманитарни науки могат да работят в предмодерен синтез, за да положат основите на модерното научно съзнание в българската държава.

Няма да продължавам в тази посока, а ще се върна към **"първенството" на Вазов.** То е толкова безпроблемно клише, че реших да поставя на изпитание неговата правдивост. Целта ми в началото беше проста и някак възможна: да събера на едно място, без претенцията за откривателство, всички случаи, в които българската литературна история е потвърдила основополагащия принос на едно произведение или на група произведения из творчеството на Вазов.

Приключвайки с грубата чернова на този проект, осъзнах, че той прилича на

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK

Иван Вазов е точният писател в точното време

Иван Вазов: Лирика (антология)

С код **Dnevnik10** получавате
поне 10% отстъпка

Купете

Зато̀ва избрах да избяда само няколко от гългата върволица с примери и чрез тях да търся някакви обобщения.

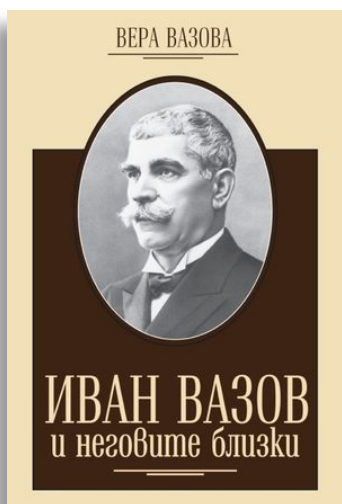
Преди да пристъпя към примерите обаче, искам да направя една уговорка, едно предварително уточнение. Нерядко, наричайки Вазов "първ", литературните историци говорят с някаква доза метафорично преувеличение. **Взирането в "малките автори" и "гребните факти" никога не е било приоритет на нашата литературна история** и се практикува с повече видимост едва през последните двайсет години. То обаче е способно да коригира "големите" и ефектни твърдения. **Даже студентите знаят, че Вазов е автор на първия български роман.** Романи обаче е имало и преди да се появи "Под игото", например "Жертви на предразсъдъка" от Анжел П. Горанов (1885) или историческия роман

"Борба за самостоятелност" от Добри Ганчев (1888). Да не говорим за "Христо Ботев" от З. Стоянов, типичен биографичен роман по законите на онази епоха (1888).

Подобно стои въпросът и с "Неотдавна" - творба, наричана малко гръмко повест, чествана като начало на следосвобожденската мемоарна вълна. Освен че спомени се събират и пишат още преди Освобождението, включително в далечния и тъмен Диарбекир, "Неотдавна" има и свои предходници вътре в България, като "Диарбекирски дневник" на Тоне Крайчов (1880) и "Десетдневното царуване" на Атанас Шопов (1881). Така че **Вазов е първ, но не винаги в буквалния смисъл на думата**, а само в осветената част на публичното пространство. Митологичната аура в по-късно време също работи така, че да се осветят тъкмо местата на неговата изява. Това повдига важния въпрос за първенството на културните факти във всяка епоха.

Кога един автор или едно произведение стават "първи"? Когато са буквално такива или когато са разпознати като такива? Кои определя първенството на едно явление, на един процес: историята (ако приемем, че историята е способна да назовава точно реалните факти) или литературата, която им осигурява словесна легитимация в разказ? Що се отнася до литературната история, тя винаги е била в плен на това напрежение, решавано по различни начини в различни епохи. Настоящият интерес към "малките автори" и "гребните факти" показва силна тенденция към обективизъм и фактологична убедителност на интерпретацията - може би точно заради оголения контраст между представите за наука (все по-малко литература) и безграничното, безконтролно бърбене в публичното пространство.

Иван Вазов е точният писател в точното време

Иван Вазов и неговите близки

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

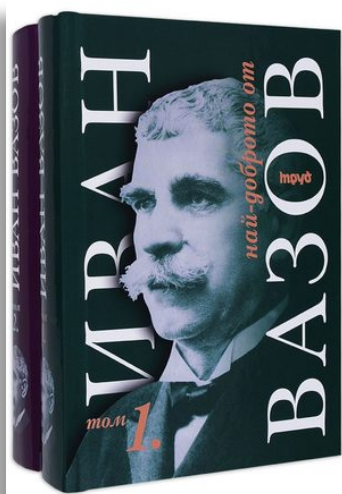
Купете

Всички по-важни литературни видове", казва първият ни професионален критик. **"Нямахме нищо, трябваше всичко", ще каже самият Вазов.**

Архитектурният характер на неговите усилия се вижда най-ясно в строежа на жанровата система. Ако си спомним за френския философ Гастон Башлар и неговото твърдение, че всяка къща е реплика на устройството, наречено космос, **Вазов строи тъкмо космоса на българската литература**, при това с онази характерна за него отдаденост, с която строи къщи в местата, в които живее. За нуждите на първото литературно-научно списание и малко по-късно на първото чисто литературно списание "Зора" **той създава първата повест, първия пътепис, първия разказ...**

За нуждите на публичния културен живот се появява **първата драматизация на стихотворен текст**: "Загорка" става "Руска" през 1885 г.; заедно с К. Величков създават първата колективно написана пиеса "Господин Мортагон". Щом говорим за театър, трябва споменем и това, че Вазов пръв и настоятелно пледира за основаването на държавно финансирана театрална трупа още в началото на 80-те години.

Деветте поеми, които създава в периода 1879-1891 - от "Видул" до "Тръносливката" - стъпват на възрожденска традиция, но реализират на практика всички варианти, възможни в лиро-епическия синтез, специфичен за жанра поема, поне до края на Първата световна война (а може би дори по-нататък, защото открих, че се е появило определението "първата фентъзи поема" за "В царството на самодивите"). "Моята съседка

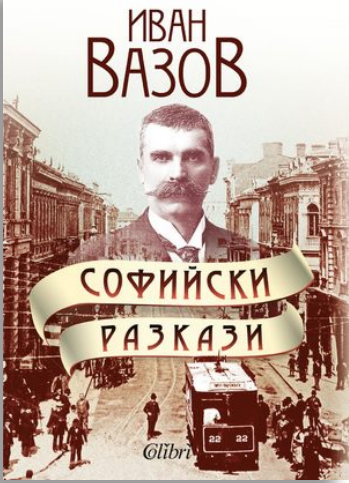
Най-доброто от Иван Вазов

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Купете

Иван Вазов е точният писател в точното време

Българският разказ става кратък тъкмо в лабораторията на пътя, изминат от Вазов между 1882 (разтегнатия "Хаджи Ахил") и 1885 (христоматийно прибраният "Стоенчо из Ветрен", по-известен с по-късното си заглавие "Иде ли?"). "Един кът от Стара планина" (1882) е не просто първият самостоятелен пътепис, той задава образец, полага печелившата формула, в която целият жанр ще се практикува и ще бъде популярен в българската литература поне половин век напред.

Софийски разкази

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Купете

Скъсявайки редицата на възможните примери, ще завърша с един, който рядко се споменава. Вазов изглежда основател на българската научна фантастика с разказа "Последният ден на XX век", публикуван на 30 дек. 1899 и преработен в началото на 1912 година. Текстът е обсъждан като научна фантастика, защото представя технически изобретения като фоноскоп, флигтвез (или летящ велосипед), зъбчата железница и високоскоростни транспортни средства.

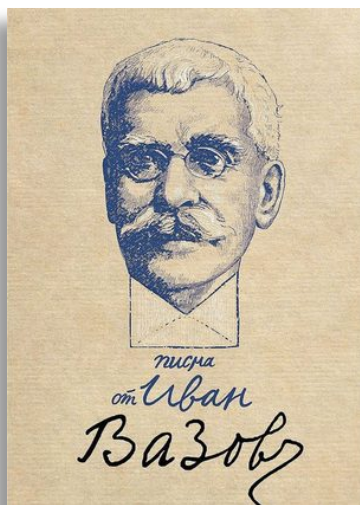
Компетентната проверка обаче показва, че всички те са съществували - като действителност или поне като патентован проект - до края на 19 век; остава ни само определението социална фантастика, опряно на визии като руския Цариград, българската флота в Кавала или световния туристически център

навърх Копитото. **Да кажем, че Вазов е слаб фантаст, просто няма да бъде точно. Защото Вазов изобщо не е фантаст.** Той е мечтател, способен да насели мъглявото бъдеще с конкретни фигури и прояви на своя национален идеал.

Списъкът с основополагащи жестове продължава извън архитектурата на жанровата система. Още първата следосвобожденска стихосбирка на Вазов, "Гусла" (1881) чертае линията на социалния критицизъм в българската литература. Част от тези стихотворения са написани в Берковица, т.е. по-малко от две години, след като българската държава става действителност.

Още преди да бъде запомнена от предговора към първия том на "Записките", концептуалната опозиция вчера-днес, решена в романтически-носталгичен план, вече е изразена и в поезията, и в публицистиката на Вазов. Разказът "Нов свят и нови люде", по-известен като **"Кандидат за хамама", е първият образец на депутатската тема в българската литература.** Образът на поета "именно като поет, с неговата психология и съдба", за пръв път "се обособява така определено и ярко" в поемата "В царството на самодивите".

Иван Вазов е точният писател в точното време

Писма от Иван Вазов

С код **Dnevnik10** получавате
поне 10% отстъпка

Купете

Ще прекъсна списъка на успеха, за да припомня едно друго и безспорно клише: Вазов е нашият пръв професионален писател, но пак с уточнение за неговата валидност. Вазов не е "професионален писател" в точния смисъл на това понятие: човек, който се издържа само с писателски труд. Не са толкова важни гребните административни позиции, които заема до своята 30-годишна възраст.

Но Вазов е политик през

оставащите 41 години - с ясно изразена принадлежност към консервативната Народна партия на Ив. Евстратиев Гешов. Той е сред нейните основатели, народни представители и емблематични лица. Стига до постове председател на Областното събрание и подпредседател на Постоянния комитет (изпълнителен орган, равностоен на правителство) в Източна

Румелия, при това в очевидно нарушение на нейния Органически устав, тъй като няма висше образование.

Веднага след възобновяването на Народната партия (1894) става депутат в Осмото (това са онези избори, които печели шайката на бай Ганьо според Ал. Константинов) и после в Деветото ОНС; министър през 1897-1899 г., общински съветник в София в началото на новия век; депутат в Петото ВНС през 1911 година.

Противно на фактите, никога не сме мислили за Вазов като за политик или поне като за политик-писател. Митологичната логика има свои закони, сред които тъкмо реализмът няма определяща роля. Много по-важно е това, че искаме Патриарха на българската литература да бъде само писател. Вярно е, иска го и самият Вазов.

Трябва да се чувстваш професионален писател, за да се изправиш срещу настойчивата и дълготрайна традиция да се преработват свободно чужди текстове за нуждите на българския театрален живот. Вазов въвежда практиката на авторската драматизация - най-напред с "Руска", после с "Хъшове" и т.н. **Той заявява литературния текст като неприкосновена частна собственост** и се бори за своята собственост при условие, че първият Закон за авторското право се приема в България едва през 1921 година.

Борбата му трае с десетилетия и трасира граница между две епохи, между два типа съзнание на българската интелигенция. Бихме могли да я означим

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK

Иван Вазов е точният писател в точното време

Евгения Марс - извън сянката на Вазов

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

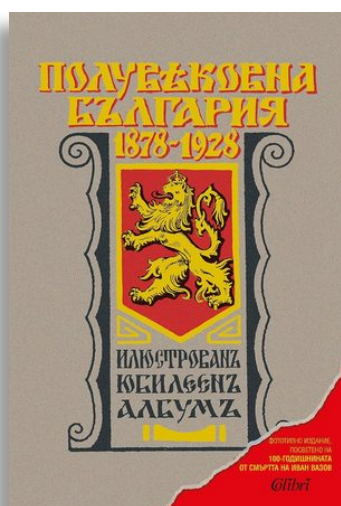
Купете

Стихотворението "Радецки", второто поред посветено на Ботев, е написано в ранното лято на 1876 г.; с него завършва първият вариант на стихосбирката "Пряпорец и гусла". То бързо напуска границите на емигрантската общност и достига България, вече във вид на песен. Четири години след Освобождението един софийски книжар, някой си Павле Лютов, препечатва цялата стихосбирка под заглавие "Народна и стара песнопойка". Липсвало му едно стихотворение, защото листът бил скъсан, но бързо решил проблема, като добавил друго стихотворение, "Христо Ботев", от анонимен автор, публикувано по страниците на в. Нова България.

Така през 1882 г. **Вазов се оказва жертва на своята популярност и бива експроприиран като народен поет** в традиционния смисъл.

Впрочем така са започнали да го наричат още от 1881 г. някои

пловдивски вестници, влагайки във фразата едно междинно значение: "известен поет", или "поет за народа".

Полувековна България 1878-1928 г. (Илюстриран юбилеен албум. Фототипно издание)

С код **Dnevnik10** получавате

Вазов обаче страни от такъв вид народност, не го блазни подобно присъствие в народната памет. За него то е синоним на овехтели и демодирани нрави, които правят възможна кражбата на художествен текст. Точно в това упреква Петко Славейков с неговите "Смешни календарчета" и "Любовни песни", откраднати целиком от сръбски и гръцки".

И бърза да се разграничи - не толкова от своя някогашен учител, колкото от епохата, в която той е бил нужен като "баща на българската литература" и "народен поет": "Време е дошло, щото шашармата, която имаше цена и смисъл в една друга епоха, да отстъпи място на разумът и на истинските таланти". На импулсивните опити за "народна" експроприация Вазов реагира като

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK

Иван Вазов е точният писател в точното време

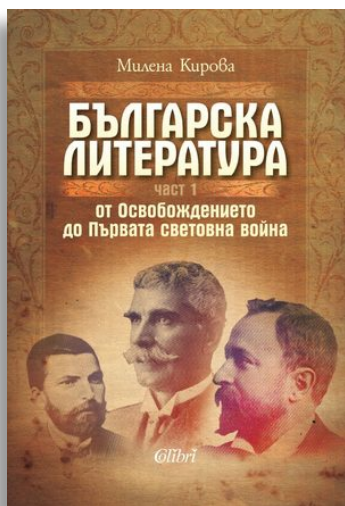
господарства".

Преходът от "народен поет" към

Народен поет е официализиран през 1895 г. с институционалните механизми, които са притежание на модерната нация. Той обаче е започнал доста по-рано и пак с институционалната намеса на българската държава. Още първият владетел на Княжеството усеща държавностроителния потенциал на символната функция Народен поет.

През 1883 г. - по време на официална визита - той подарява на черногорския княз Никола не някоя свята реликва, а съчиненията на Вазов, събрани в "скъпоценна и твърде изящна подвързия". Оценявайки символиката на жеста, направен от първия български княз, в. "Съединение", и също от институционална позиция, изразена в употребата на 1 л. мн. ч., заявява: "Като се радваме за заслуженото високо оценение, което се отдава на хубавите творения на талантливия г. Иван Вазов, ние желаем да ги видим час по-скоро събрани и напечатани в една колекция, за да може да си ги има всеки българин".

Едва ли ще се учудим, че първото нещо, което прави Вазов, след като пристига от емиграция и сколасва да завърши първия вариант на романа "Под игото", е да подготви издаването на своите събрани белетристични произведения - "Повести и разкази" в три тома (1891-1893). Признанието не трябва да се очаква по маниера на старите времена: "да каже нявга народа". В условията на една модерна държава то трябва да се провокира и доказва с актуални граждански жестове. Нацията има нужда от свой Народен поет, но и поетът трябва да помогне на своята нация да го разпознае като Народен. А **Вазов има и самочувствието, и съзнанието на модерен национален творец.**

Българска литература от Освобождението до Първата световна война – част 1

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Казвайки отново "модерен", вече съм стигнала необходимостта да посоча връзките между творчеството на Вазов и онзи вид културна модерност, който наричаме модернизъм. Може би забелязахте как преди малко го цитирах да казва: "Време е дошло щото шашармата, която имаше цена и смисъл в една друга епоха, да отстъпи място на разумът и на истинските таланти". Тези думи са изречени през 1884 г. и са насочени пряко срещу Петко Славейков. Двайсет години по-късно не друг, ами синът на Петко повтаря същата теза за двете епохи, за двата вида литература в историята на българската култура.

За пръв път в статийката "Поети" (1902), той сблъсква "онази епоха" с "нашите потребности" днес - опозиция, която подробно ще обговори в голямата статия,

Иван Вазов е точният писател в точното време

страната-преди, а синът Славейков мисли себе си в термините на "разумът и на истинските таланти". Това обаче няма голямо значение, защото контрастното разделение си остава същото, заедно с необходимостта да се мисли развитието на българската литература в концептуално предположени опозиции. **И не Пенчо Славейков, а Вазов стои в началото на тази традиция;** липсва му само фразата "млади и стари".

Ще отида още крачка напред, като кажа, че **Вазов е първият есенциален концептуалист** в българската литература. Забелязва го д-р Кръстев, когато е 22-годишен и все още се възхищава от "Епопея на забравените" и "Сливница".

Живописна България

С код **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Купете

"Онуй, що окрилява Вазова до гигантски полет, не е индивидуалната личност, а идеята, що се е възплътила в техний характер; пред нея скланя той глава, нея обожава". И още по-ясно: "Той е идеалист не само в днешната, но и в античната, платоновата смисъл на думата - той се вдъхновява и живее от идеи, идеали".

Нека да прехвърлим сега тези разсъждения към творчеството на Пенчо Славейков и ще видим колко добре биха прилегли те към цялата му поезия, писана в Лайпциг и публикувана в "Мисъл", особено към т. нар. философски поеми. Механизмът на поетическото въображение работи еднакво при двамата: литературните герои придобиват художествена убедителност като елементи на някаква голяма картина, предначертана в нейната концептуална цялост.

За Вазов (но и за Пенчо Славейков в "Кървава песен") тази цялост трябва да бъде озаглавена "България". Но и там, където говорим за началото на нашия модернизъм, т.е. във философската поезия на П. Славейков, фигурите израстват в концептуалната рамка на популярното ницшеанство - както и доколкото го разбира техният автор.

Ще се въздържа да предложа за пример щедро обговорената (и вече документирана Вазова) статия "Осветление на българската поезия", макар че в нея има твърдения, които могат да бъдат отнесени пряко към културно-естетическата програма на "Мисъл". Вместо това ще прескоча още малко напред, за да потърся връзки с втората вълна на модернизма в българската литература, която познаваме като символизъм.

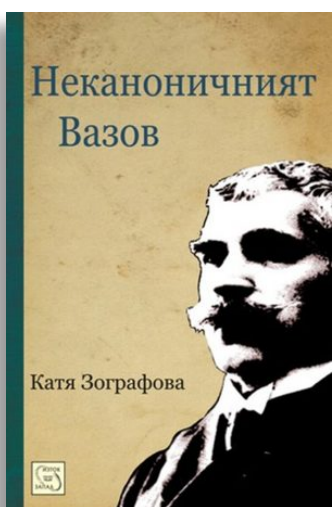
Трудно е да си представим по-голям бранител и строител на българския език от Вазов - не само в неговото творчество, но и в поредица директни изяви в

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK

Иван Вазов е точният писател в точното време

това защитава възгледа, че тъкмо литературният, естетически обработен език трябва да легне в основата на книжовната норма.

В същата година, в която написва "Българският език", той публикува и статията "Българските граматика". Критикувайки нашите "невежествени граматикописатели", той категорично твърди, че не те, а "талантите, писателите" могат единствени да "формират езикът и да му дадат какъвто траен отпечатък". Малко преди смъртта си Вазов повтаря същата теза: "Езикът е жив организъм. Той расте, развива се, видоизменява се. Навярно в бъдещите времена под усилията на големи таланти той ще се усъвършенствува повече, ще се облагороди [...] той ще носи печата, който му даде глетото на талантливи майстори - от Ботѝова до Яворова и Кирила Христов".

Неканоничният Вазов

Катя Зографова

С ког **Dnevnik10** получавате поне 10% отстъпка

Купете

Година по-рано е направил равносметка на своите усилия, признавайки, че онези, които са се оказали най-близо до неговия идеал за развитие на българския език, които са го направили "гъвкав, преливен, ярък в звуковете си, разнообразен в интонациите си ... музикален", са поетите модернисти, т.е. символистите от времето до Първата световна война: "Плеядата млади поети и повествователи, от Яворова до днес, ни дава една чиста българска реч [...] Само затова аз прощавам на модернистите поети - а сегашните, с малки изключения, са модернисти. Техният модернизъм рано или късно ще изфиряса ... но езикът им ще остане, скъпо достояние на бъдещите самобитни [...] поети".

И наистина, ако има произведения, достойни за характеристиката, дадена от самия него, то те принадлежат на творци като

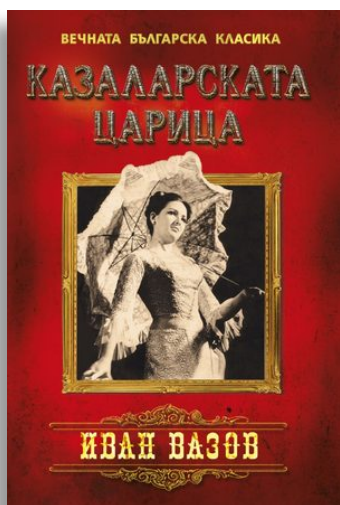
Яворов, Лилиев, Дебелянов... Яворов е умрял твърде рано, но груги от символистите осъзнават своята връзка с Вазов. Запитан от Петко Тихолов какво даде Вазов на българската поезия, Лилиев отговаря: "Чувство за език - ясен, точен, извънредно живописен [...] Вазов постига самия дух на езика, неговото стилово богатство."

Гео Милев също не пести похвали, говорейки за усилията на Вазов: "Иван Вазов [...] създаде българския език, като го направи тѝ пластичен, щото да може изрази всичките мисли и трептения на човешката гуша".

Понякога ние просто забравяме, че Вазов и Лилиев, още повече Вазов и Яворов живеят в една и съща епоха, че модернизъмът наистина може да "изфиряса", но задачите и целите на тази епоха са били общи за тях.

Иван Вазов е точният писател в точното време

проф. Красимира Даскалова, видна изследователка на историята на жените в България, ми каза, че не бива да изготвя този доклад, без да засегна някакъв джендър проблем.

Казаларската царица

С ког **Dnevnik10** получавате
поне 10% отстъпка

Купете

Помислих си, че това е лесна работа: стига ми да припомня повестта "Нора" като първия антиеманципаторски, антиибсенистки проект (както вече знаем, Вазов е неизлечим концептуалист). После обаче се сетих, че тъкмо той демонстрира склонност да представя възвишеното в женски форми: от плаещата Майка България през Музата и Вилата до Славата на България, изпълнена от Елена Снежина в драматизирания Пролог, с който е открит Народния театър през 1907 година. И все пак имаме джендър проблем, защото нито Музата, нито Майката и Славата са точно жени.

Те са женствено изразени проекции на мъжкото въображение от времето на късния романтизъм-ранния модернизъм и пряко напомнят за сецесионната подялба на "женската същност" между ангел и демон, ефектно разиграна

(и) от нашия символизъм.

Но не Яворов, а пак Вазов е в началото на тази традиция. Светът на негово поетическо въображение (или "царството на самодивите") много отрано се оказва населен с два типа "жени". От едната страна е лагерът на фигурите, въкупом наречени "дественици идеални": нимфи, русалки, самодиви, една Вилатеводец, Музата-"ангел хранител"; от другата страна се тълпят няколко "стари юди", "три орисници проклети... пълкени създавня" и задължителната прелъстителка във вид на сладострастна змеица. **Липсват само жените - обикновени, ежедневи, непонятни жени**, каквито можем да срещнем в творчеството на Евения Димитрова, Вела Благоева и Ана Карима.

Спрях се толкова дълго върху генетичната връзка между Вазов и модернизма, не за да напъхам двете явления - като матрешки - едно в друго, а защото искам да подчертая може би най-важната особеност на българската литература от Освобождението до Първата световна война: нейната способност за културен синтез, специфичното умение да обединява в своята практика явления и процеси, които в други случаи са се развивали дълго и постепенно.

С продължителността на своето дело Вазов е характерен пример, епитом на тази способност. Нещо от неговото творчество винаги може да бъде

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK

Нора

С ког [Dnevnik10](#) получавате поне 10% отстъпка

Купете

Вазов е точният писател в точното време. Само си представете какво би правил подобен писател днес...

Ключови думи към статията:

поет писател литература Иван Вазов

22

Коментара >

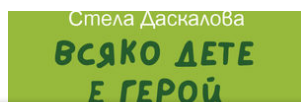
Още по темата

Най-интересните писма на Иван Вазов са събрани в книга

Снимка на гения: 100 години от смъртта на Иван Вазов

Сборникът "Полувековна България" на Евгения Марс излезе фототипно

Още от Книгу

С използването на сайта вие приемате, че използваме „бисквитки“ за подобряване на преживяването, персонализиране на съдържанието и рекламите, и анализиране на трафика. Вижте нашата [политика за бисквитките](#) и [декларацията за поверителност](#). OK